

Aluevaltuusto 10.12.2024 § 61

§ 61

Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelman hyväksyminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Rajahalme Ville
Syrjänen Markus
Wennerkoski Jyri
Päivärinta Ari

Päätösehdotus

Aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 ja
2. merkitä tiedoksi liitteenä olevan taloussuunnitteluneuvottelujen yhteenvetopöytäkirjan 29.11.2024.

Käsittely

Pöydälle tuotiin uusi liite ”Talousarvioaloitteet ja niihin annetut vastaukset vuoden 2025 talousarvioon ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaan liittyen.”

Käsittelyn aikana puheenjohtaja ehdotti, että käsittelyn selkeyttämiseksi § 61 vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman hyväksyminen, § 62 Aluevaltuuston 12.12.2023 § 71 päätöksen tarkistaminen koskien vuosien 2025-2028 investointisuunnitelman hyväksymistä § 63 vuosien 2026–2029 investointisuunnitelman hyväksyminen, § 64 sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksujen päivittäminen 1.1.2025 alkaen sekä § 65 pelastuslaitoksen valvonta- ja palvelumaksujen päivittäminen 1.1.2025 alkaen käsitellään ja keskustellaan yhtenä kokonaisuutena talousarviopykälän aikana. Muihin pykäliin kirjataan erikseen, että niitä koskeva keskustelu on käyty osana talousarviopykälää. Mahdolliset muutosehdotukset käsitellään kuitenkin kunkin pykälän yhteydessä.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Käsittelyn aikana valtuutettu Wickström teki seuraavan ensimmäisen muutosehdotuksen, jota valtuutettu Rehn-Kivi kannatti:

”Siuntion vuodeosaston toimintaa jatketaan vuoden 2025 aikana. Hyvinvointialue käy yhdessä Siuntion kunnan kanssa neuvotteluita vuodeosastotoiminnan jatkamisesta kunnassa vireillä olevan sote-keskus hankkeen yhteydessä.”

Käsittelyn aikana valtuutettu Wickström teki seuraavan toisen muutosehdotuksen, jota valtuutettu Rehn-Kivi kannatti:

”Raamivarauksen korottaminen (+2,0 milj.) HUS:ille. HUS-yhtymän yhtymäkokoukseen, jossa käsitellään ensi vuoden talousarviota. Edellytyksenä on HUSin sitoutuminen hoitojonojen purkuun sekä neuvottelujen käyminen HUS:in kanssa Raaseporin sairaalan tiettyjen lähipalveluiden turvaamiseen.”

Käsittelyn aikana valtuutettu Wickström teki seuraavan kolmannen muutosehdotuksen, jota valtuutettu Rehn-Kivi kannatti:

”-Omaishoidon tukeen +3,5 miljoonaa euroa- Villa Charlotta +0,3 miljoonaa euroa

-Ruotsinkieliset palvelut 0,07 miljoonaa euroa

-Koulupsykologien saatavuuden parantaminen, +0,13 miljoonaa euroa

-Hyte-palvelupisteet joka kuntaan sekä hoitopääsyn parantaminen, +0,13 miljoonaa

-Ikääntyneiden ennaltaehkäisevät terveystarkastukset -pilotti +0,14 miljoonaa euroa

-Kohdentamattomat menot sosiaalitoimeen ja asiakasmaksuihin + 0,15

Yhteensä: 4,32 miljoonaa euroa

Sopeuttamiset (-0,225 miljoonaa euroa):

-Päätöksenteon kustannusten sopeuttaminen -0,075 miljoonaa euroa ja

-Johdon ja hallinnon kustannusten sopeuttaminen -0,15 miljoonaa euroa.

Sopeuttaminen myöhemmin (-4,0 miljoonaa euroa):

Erilliset toimet, jotka hyväksytään viimeistään toukokuun loppuun mennessä -2,0 miljoonaa euroa

-HUSin raamin kattamiseen vaadittavat toimet -2,0 miljoonaa euroa tehdään syyskuun loppuun mennessä, kun on arvioitu, miten HUSin kustannukset ovat alkuvuoden aikana toteutuneet ja mikäli raamia saadaan korotettua HUS-yhtymäkokouksen yhteydessä.

Kokonaisuus:

Lisämenot: 5,625 milj + 2 milj = 7,625 milj

Sopeuttamiset: 0,225 milj + 4 milj = 4,225 milj

Yhteensä: 3,4 miljoonaa

RKP:n ensi vuoden talousarviota ohjaavat linjaukset, jotka liitetään osaksi talousarviota

RKP yhtyy muiden puolueiden pöytäkirjamerkintöihin ja esittää näitä lisättäväksi

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hyvinvointialue selvittää mahdollisuuden käynnistää 24/7 päivystystoiminnan Raaseporin sairaalassa 1.1.2026 alkaen. Asiasta tehdään päätös seuraavan syksyn budjettineuvotteluiden yhteydessä.

Hyvinvointialue pilotoi ennaltaehkäiseviä terveystarkastuksia ikäihmisille kohdennetusti. Samalla laaditaan suunnitelma seniorineuvolan käyttöönotossa. (Toimenpidekortti)

Palvelut ja henkilöstö -lautakunta saa tehtäväksi laatia toimenpidesuunnitelman henkilöstön hyvinvoinnin sekä veto- ja pitovoiman parantamiseksi seuraavan syksyn talousarvioneuvotteluita varten. Samassa yhteydessä arvioidaan toimia, joilla edistetään henkilöstön saatavuutta etenkin harvaan asutuilla seuduilla. (toimenpidekortti).

Ylimääräinen panostus koulupsykologeihin varmistaa koulupsykologipalvelut lähipalveluna.

Jokaisen lähiterveysaseman muutoksen yhteydessä arvioidaan mahdollisuus omalääkäri- tai ammatinharjoittamallin käynnistämiseen.

Hyvinvointialue laatii suunnitelman sille, miten ruotsinkielinen henkilöstö voidaan kohdentaa paremmin palvelemaan juuri ruotsinkielistä väestöä.

Hyvinvointialue neuvottelee HUS-yhtymän kanssa riittävästä ambulanssiresursseista läntiselle sairaala-alueelle, jotta vähennykset ensihoitopalveluluissa Raaseporissa ja Inkoossa ei toteuteta.

Hyvinvointialue selvittää mahdollisuuden sille, että Raaseporin sairaalan röntgen ja laboratoriopalvelut ovat auki iltaisin klo 20 asti.

Siuntion Villa Charlotan jatko arvioidaan kevään aikana samaan aikaan, kun tehdään päätös Siuntion sote-kiinteistöiden rakentamisesta. Samassa yhteydessä arvioidaan tarve julkiselle palvelutuotannolle Siuntiossa.

Hyvinvointialue neuvottelee välittömästi HUS-yhtymän kanssa siitä, miten voidaan turvata alueen asukkaiden näkökulmasta tärkeitä lähipalveluita Raaseporin sairaalassa. Mahdollinen ratkaisu tulee tuoda ylimääräiseen neuvottelutoimikunnan kokoukseen, ennen kuin aluehallitus antaa ohjeensa yhtymäkokoukseen 16.12.

Hyvinvointialue ottaa kantaa jokaiseen kunnan tällä hetkellä vireillä olevaan sotepe-kiinteistöhankeeseen. investointiohjelman yhteydessä tammikuussa 2025.

Ikäihmisten päivätoiminnan suhteen tehdään selkeä palvelukuvaus siten, että päivätoiminnan tehtävänjako kuntien ja hyvinvointialueen kesken on selkeää.

Hyvinvointialue laatii yhdessä jokaisen kunnan kanssa erikseen kuntakohtaiset hyvinvointia edistävät yhteistyösuunnitelmat, jotka tuodaan aluehallitukselle tiedoksi viimeistään kesäkuussa 2025.

Hyvinvointialue arvioi mahdollisuuden kehittää liikkuvia palveluita Pohjan, Bromarfin ja Tenholan alueilla.

Hyvinvointialue on aloitteellinen muita hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia kohti neuvotellakseen muutoksista rakenteisiin, jolla yhteistyö erikoisairaanhoidon järjestämisessä saadaan paremmaksi.

Aluehallitukselle tuodaan selvitys liittyen kuljetuspalveluiden toimivuuteen toukokuun 2025 mennessä.”

Käsittelyn aikana valtuutettu Ampuja teki seuraavan muutosehdotuksen, jota valtuutettu Grönroos kannatti:

” Kohta 1: Talousarviokirja s.3 kohta 1 Yleisperustelut: Ryhmäraha poistetaan seuraavalla valtuustokaudella kokonaan. Säästö 434.500 euroa. Kohta 2: Talousarviokirja s. 26 kohta 4.1: Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tarjoaa laittomasti maassa oleville henkilöille vain lakisääteiset minimipalvelut. Arvio säästöstä vähintään 100.000 euroa. Kohta 3: Dokumentti nimellä ”Kooste talouden tasapainottamisen

toimenpiteistä ja vaikutuksenarvioinneista.” PS muutosesitykset: 3a) Sivu 22 kohta A6.1: Omaishoidon palkkioita ei leikata. Kulut lisääntyvät arviolta korkeintaan miljoona euroa budjettisovussa valtuuston enemmistön sopimasta. 3b) s. 53 kortti D3.2. Lastensuojeluun liittyen pohjassa on näin: ”Toimenpiteitä aloitettu ja niitä jatkokehitetään siten, että kokonaisuutena voidaan toteuttaa 2025 alkaen. Tavoite on ehkäistä 15 lapsen sijoitus ostolaitokseen. Järjestämistapamuutoksen kokonaissäästöksi arvioidaan 1,9M€ vuonna 2025.” Muutetaan: ”Tuetaan perheitä ennaltaehkäisevästi siten, että vähennetään huostaanoton tarvetta. Tavoite ehkäistä 30 lapsen sijoitus ostolaitokseen.” Säästö arviolta miljoona euroa.”

Käsittelyn aikana valtuutettu Frantsi-Lankia teki seuraavan muutosehdotuksen, jota valtuutettu Paakkunainen kannatti:

” Esitämme, että omaishoidon palkkioiden leikkaukset perutaan eli omaishoidon palkkiot säilyvät vuoden 2024 tasolla (kustannusvaikutus on 1,8 me) sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluihin lisätään 1,3 me kohtaan henkilöstön tehokas kohdistaminen lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Lisäksi esitämme neuvotteluja kunnan kanssa järkevistä tilaratkaisuista, joilla voidaan turvata ikäihmisten asumispalvelupaikkoja Siuntion alueella jatkossakin. Osastotoiminta ja Villa Charlotta jatkavat kunnes neuvotteluissa on löytynyt yhteinen näkemys (kustannusvaikutus 1,5 me).”

Käsittelyn aikana valtuutettu Rehn-Kivi teki seuraavan aluehallitukselle osoitetun toivomuksen, jota varavaltuutettu Båsk kannatti:

” Seniorineuvolatoimintaa kokeillaan hyväksytyin talousarvion puitteissa esim. yhden pienemmän terveyskeskuksen piiriin kuuluvien, yksin asuvien 70-vuotiaiden ikäluokalle.”

Käsittelyn aikana valtuutettu Salovaara teki seuraavan aluehallitukselle osoitetun toivomuksen, jota valtuutettu Laine kannatti:

”Aluevaltuusto toivoo, että hyvinvointialue selvittää kaikista pienituloisimpien, kuten takuueläkettä ja perustoimeentulotukea saavien sekä velkajärjestelyssä olevien asukkaiden mahdollisuutta saada maksuvapautus terveydenhuollon tasasuuruuksista maksuista, ja näiden maksuvapautusten kustannuksista hyvinvointialueelle.”

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi.

Puheenjohtaja ehdotti käsittelyjärjestykseksi, että ensin käsitellään muutosehdotukset aluehallituksen pohjaesitystä vastaan ja sen jälkeen toivomukset.

Niiden, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, tuli äänestää ”JAA”. Niiden, jotka kannattivat valtuutettu Ampujan muutosehdotusta, tuli äänestää ”EI”.

Suoritettussa äänestyksessä aluehallituksen pohjaesitys sai 57 JAA-ääntä ja valtuutettu Ampujan muutosehdotus sai 7 EI-ääntä. Lisäksi annettiin 13 tyhjää ääntä.

JAA-äänien antoivat puheenjohtaja Limnéll ja 3. varapuheenjohtaja Katainen sekä valtuutetut Ahjoniemi, Aittakumpu, Alaviiri, Braskén, Castrén, Elo, Haapaniemi, Hiila, Hietanen-Tanskanen, Hukari, Havu, Jaatinen, Järvenpää, Karimäki, Karjalainen, Knaapi, Kokko, Koponen,

Kurri, Laakso, Laine, Leivo, Marttila, Mollgren, Mönttinen, Noro, Nummelin, Partanen, Pelkonen, Piirtola, Räf, Räsänen, Sahiluoma, Salovaara, Skaffari, Stenvall, Thure-Toivanen, Uotila, Vehmanen, Värmälä ja Wejberg sekä varavaltuutetut Aaltonen, Dookie, Fagerström, Hakulinen, Harinen, Hertell, Kerola, Koskinen, Laakso, Liinalampi, Malme, Nevanlinna, Pajuoja ja Saari.

Ei-äänien antoivat valtuutetut Ampuja, Grönroos, Kajava, Laitinen ja Valle sekä varavaltuutetut Aitamurto ja Järvinen.

Tyhjää äänestivät valtuutetut Aintila, Backman, Cederlöf, Frantsi-Lankia, Gästrin, Lassus, Paakkunainen, Rehn-Kivi, von Smitten, Westerholm ja Wickström sekä varavaltuutetut Båsk ja Laaksonen.

Koska aluehallituksen päätösesitys oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluevaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Ampujan muutosehdotusta.

Seuraavaksi äänestettiin valtuutettu Frantsi-Lankian muutosehdotuksesta. Niiden, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka kannattivat valtuutettu Frantsi-Lankian muutosehdotusta, tuli äänestää "EI".

Suoritetussa äänestyksessä aluehallituksen pohjaesitys sai 56 JAA-ääntä ja valtuutettu Frantsi-Lankian muutosehdotus sai 3 EI-ääntä. Lisäksi annettiin 18 tyhjää ääntä.

JAA-äänien antoivat puheenjohtaja Limnéll ja 3. varapuheenjohtaja Katainen sekä valtuutetut Ahjoniemi, Aittakumpu, Alaviiri, Castrén, Elo, Haapaniemi, Havu, Hiila, Hietanen-Tanskanen, Hukari, Jaatinen, Järvenpää, Karimäki, Karjalainen, Knaapi, Kokko, Koponen, Kurri, Laakso, Laine, Leivo, Marttila, Mollgren, Mönttinen, Noro, Nummelin, Partanen, Pelkonen, Piirtola, Räf, Räsänen, Sahiluoma, Salovaara, Skaffari, Stenvall, Thure-Toivanen, Uotila, Vehmanen, Värmälä ja Wejberg sekä varavaltuutetut Aaltonen, Dookie, Fagerström, Hakulinen, Harinen, Hertell, Kerola, Koskinen, Laakso, Liinalampi, Malme, Nevanlinna, Pajuoja ja Saari.

Ei-äänien antoivat valtuutetut Ampuja, Frantsi-Lankia ja Paakkunainen.

Tyhjää äänestivät valtuutetut Aintila, Backman, Braskén, Cederlöf, Gästrin, Grönroos, Kajava, Laitinen, Lassus, Rehn-Kivi, Valle, von Smitten, Westerholm ja Wickström sekä varavaltuutetut Aitamurto, Båsk, Järvinen ja Laaksonen.

Koska aluehallituksen päätösesitys oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluevaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Frantsi-Lankian muutosehdotusta.

Seuraavaksi äänestettiin valtuutettu Wickströmin ensimmäisestä muutosehdotuksesta. Niiden, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka kannattivat valtuutettu Wickströmin muutosehdotusta, tuli äänestää "EI".

Suoritetussa äänestyksessä aluehallituksen pohjaesitys sai 57 JAA-ääntä ja valtuutettu Wickströmin muutosehdotus sai EI-14 ääntä. Lisäksi annettiin kuusi tyhjää ääntä.

JAA-äänien antoivat puheenjohtaja Limnell ja 3. varapuheenjohtaja Katainen sekä valtuutetut Ahjoniemi, Aittakumpu, Alaviiri, Ampuja, Castrén, Elo, Haapaniemi, Hiila, Hietanen-Tanskanen, Hukari, Havu, Jaatinen, Järvenpää, Karimäki, Karjalainen, Knaapi, Kokko, Koponen, Kurri, Laakso, Laine, Leivo, Marttila, Mollgren, Mönttinen, Noro, Nummelin, Partanen, Pelkonen, Piirtola, Räf, Räsänen, Sahiluoma, Salovaara, Skaffari, Stenvall, Thure-Toivanen, Uotila, Vehmanen, Värmälä ja Wejberg sekä varavaltuutetut Aaltonen, Dookie, Fagerström, Hakulinen, Harinen, Hertell, Kerola, Koskinen, Laakso, Liinalampi, Malme, Nevanlinna, Pajuoja ja Saari.

EI-äänien antoivat valtuutetut Aintila, Backman, Braskén, Cederlöf, Frantsi-Lankia, Gästrin, Lassus, Paakkunainen, Rehn-Kivi, von Smitten, Westerholm ja Wickström sekä varavaltuutetut Båsk ja Laaksonen.

Tyhjää äänestivät valtuutetut Grönroos, Kajava, Laitinen ja Valle sekä varavaltuutetut Aitamurto ja Järvinen.

Koska aluehallituksen päätösesitys oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluevaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Wickströmin ensimmäistä muutosehdotusta.

Seuraavaksi äänestettiin valtuutettu Wickströmin toisesta muutosehdotuksesta. Niiden, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka kannattivat valtuutettu Wickströmin muutosehdotusta, tuli äänestää "EI".

Suoritettuna äänestyksessä aluehallituksen pohjaesitys sai 57 JAA-ääntä ja valtuutettu Wickströmin muutosehdotus sai 12 EI-ääntä. Lisäksi annettiin kahdeksan tyhjää ääntä.

JAA-äänien antoivat puheenjohtaja Limnell ja 3. varapuheenjohtaja Katainen sekä valtuutetut Ahjoniemi, Aittakumpu, Alaviiri, Ampuja, Castrén, Elo, Haapaniemi, Hiila, Hietanen-Tanskanen, Hukari, Havu, Jaatinen, Järvenpää, Karimäki, Karjalainen, Knaapi, Kokko, Koponen, Kurri, Laakso, Laine, Leivo, Marttila, Mollgren, Mönttinen, Noro, Nummelin, Partanen, Pelkonen, Piirtola, Räf, Räsänen, Sahiluoma, Salovaara, Skaffari, Stenvall, Thure-Toivanen, Uotila, Vehmanen, Värmälä ja Wejberg sekä varavaltuutetut Aaltonen, Dookie, Fagerström, Hakulinen, Harinen, Hertell, Kerola, Koskinen, Laakso, Liinalampi, Malme, Nevanlinna, Pajuoja ja Saari.

EI-äänien antoivat valtuutetut Aintila, Backman, Braskén, Cederlöf, Gästrin, Lassus, Rehn-Kivi, von Smitten, Westerholm ja Wickström sekä varavaltuutetut Båsk ja Laaksonen.

Tyhjää äänestivät valtuutetut Frantsi-Lankia, Grönroos, Kajava, Laitinen, Paakkunainen ja Valle sekä varavaltuutetut Aitamurto ja Järvinen.

Koska aluehallituksen päätösesitys oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluevaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Wickströmin toista muutosehdotusta.

Seuraavaksi äänestettiin valtuutettu Wickströmin kolmannesta muutosehdotuksesta. Niiden, jotka kannattivat aluehallituksen pohjaesitystä, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka kannattivat valtuutettu Wickströmin muutosehdotusta, tuli äänestää "EI".

Suoritettussa äänestyksessä aluehallituksen pohjaesitys sai 56 JAA-ääntä ja valtuutettu Wickströmin muutosehdotus sai 12 EI-ääntä. Lisäksi annettiin yhdeksän tyhjää ääntä.

JAA-äänien antoivat puheenjohtaja Limnéll ja 3. varapuheenjohtaja Katainen sekä valtuutetut Ahjoniemi, Aittakumpu, Alaviiri, Castrén, Elo, Haapaniemi, Hiila, Hietanen-Tanskanen, Hukari, Havu, Jaatinen, Järvenpää, Karimäki, Karjalainen, Knaapi, Kokko, Koponen, Kurri, Laakso, Laine, Leivo, Marttila, Mollgren, Mönttinen, Noro, Nummelin, Partanen, Pelkonen, Piirtola, Räf, Räsänen, Sahiluoma, Salovaara, Skaffari, Stenvall, Thure-Toivanen, Uotila, Vehmanen, Värmälä ja Wejberg sekä varavaltuutetut Aaltonen, Dookie, Fagerström, Hakulinen, Harinen, Hertell, Kerola, Koskinen, Laakso, Liinalampi, Malme, Nevanlinna, Pajuoja ja Saari.

EI-äänien antoivat valtuutetut Aintila, Backman, Braskén, Cederlöf, Gästrin, Lassus, Rehn-Kivi, von Smitten, Westerholm ja Wickström sekä varavaltuutetut Båsk ja Laaksonen.

Tyhjää äänestivät valtuutetut Ampuja, Frantsi-Lankia, Grönroos, Kajava, Laitinen, Paakkunainen ja Valle sekä varavaltuutetut Aitamurto ja Järvinen.

Koska aluehallituksen päätösesitys oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluevaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Wickströmin kolmatta muutosehdotusta.

Seuraavaksi puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko valtuutettu Salovaaran toivomus hyväksyä yksimielisesti. Koska ei voitu, totesi puheenjohtaja, että asiasta suoritetaan äänestys.

Niiden, jotka kannattivat toivomuksen hyväksymistä, tuli äänestää ”JAA”. Niiden, jotka eivät kannattaneet toivomuksen hyväksymistä, tuli äänestää ”EI”.

Suoritettussa äänestyksessä toivomuksen hyväksyminen sai 58 JAA-ääntä ja toivomuksen hylkääminen 13 EI-ääntä. Lisäksi annettiin viisi tyhjää ääntä.

JAA-äänien antoivat puheenjohtaja Limnéll ja 3. varapuheenjohtaja Katainen sekä valtuutetut Ahjoniemi, Aittakumpu, Alaviiri, Castrén, Cederlöf, Elo, Frantsi-Lankia, Gästrin, Haapaniemi, Hiila, Hietanen-Tanskanen, Hukari, Havu, Jaatinen, Järvenpää, Kajava, Karimäki, Karjalainen, Knaapi, Kokko, Koponen, Kurri, Laakso, Laine, Marttila, Mollgren, Noro, Nummelin, Paakkunainen, Partanen, Pelkonen, Piirtola, Rehn-Kivi, Räf, Räsänen, Sahiluoma, Salovaara, Skaffari, Stenvall, Uotila, Valle, Vehmanen, Värmälä ja Wejberg sekä varavaltuutetut Aitamurto, Dookie, Fagerström, Hakulinen, Harinen, Hertell, Kerola, Liinalampi, Malme, Nevanlinna, Pajuoja ja Saari.

EI-äänien antoivat valtuutetut Aintila, Ampuja, Backman, Braskén, Grönroos, Laitinen, Lassus, von Smitten, Westerholm ja Wickström sekä varavaltuutetut Järvinen, Laakso ja Laaksonen.

Tyhjää äänestivät valtuutetut Leivo, Mönttinen ja Thure-Toivanen sekä varavaltuutetut Båsk ja Koskinen.

Varavaltuutettu Aaltonen ei antanut ääntänsä.

Koska toivomuksen hyväksyminen oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluevaltuusto hyväksyi toivomuksen.

Lopuksi puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko valtuutettu Rehn-Kiven toivomus hyväksyä yksimielisesti. Koska ei voitu, totesi puheenjohtaja, että asiasta suoritetaan äänestys.

Niiden, jotka kannattivat toivomuksen hyväksymistä, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka eivät kannattaneet toivomuksen hyväksymistä, tuli äänestää "EI".

Suoritettussa äänestyksessä toivomuksen hyväksyminen sai 24 JAA-ääntä ja toivomuksen hylkääminen 47 EI-ääntä. Lisäksi annettiin neljä tyhjää ääntä.

JAA-äänien antoivat puheenjohtaja Limnell sekä valtuutetut Ahjoniemi, Aintila, Alaviiri, Ampuja, Backman, Braskén, Cederlöf, Frantsi-Lankia, Gästrin, Laitinen, Lassus, Nummelin, Paakkunainen, Rehn-Kivi, von Smitten, Westerholm ja Wickström sekä varavaltuutetut Aitamurto, Båsk, Dookie, Järvinen, Kerola ja Laaksonen.

EI-äänien antoivat 3. varapuheenjohtaja Katainen sekä valtuutetut Castrén, Elo, Grönroos, Haapaniemi, Hiila, Hietanen-Tanskanen, Hukari, Havu, Jaatinen, Järvenpää, Kajava, Karimäki, Karjalainen, Knaapi, Kokko, Koponen, Laakso, Laine, Marttila, Mollgren, Mönttinen, Noro, Partanen, Pelkonen, Piirtola, Räf, Räsänen, Sahiluoma, Skaffari, Stenvall, Valle, Vehmanen, Värmälä ja Wejberg sekä varavaltuutetut Aaltonen, Fagerström, Hakulinen, Harinen, Hertell, Koskinen, Laakso, Linalampi, Malme, Nevanlinna, Pajuoja ja Saari.

Tyhjää äänestivät valtuutetut Aittakumpu, Salovaara, Thure-Toivainen ja Uotila.

Valtuutettu Kurri ei antanut ääntänsä.

Koska toivomuksen hylkääminen oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluevaltuusto ei hyväksynyt toivomusta.

Valtuutettu Aavaparta poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 20.03. Aluehallituksen jäsen Pajuoja siirtyi tilalle varavaltuutetuksi tämän asian käsittelyn aikana klo 20.03.

Valtuutettu Kauma poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 20.29.

Tämän asian käsittelyn aikana pidettiin kokoustauko klo 20.29–20.40.

Valtuutettu Leivo poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 21.01.

Valtuutettu Räsänen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 21.02.

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Lisäksi aluevaltuusto päätti osoittaa aluehallitukselle seuraavan

toivomuksen hallintosäännön 25 § mukaisesti:

”Aluevaltuusto toivoo, että hyvinvointialue selvittää kaikista pienituloisimpien, kuten takuueläkettä ja perustoimeentulotukea saavien sekä velkajärjestelyssä olevien asukkaiden mahdollisuutta saada maksuvapautus terveydenhuollon tasasuuruista maksuista, ja näiden maksuvapautusten kustannuksista hyvinvointialueelle.”

Selostus

Liitteet

- 1 Talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027
- 2 Valtuustoryhmien välisten taloussuunnitteluneuvottelujen yhteenvetöpöytäkirja 29.11.2024
- 3 Talousarvioesityksen liite: Kooste talouden tasapainottamisen toimenpiteistä ja vaikutuksenarvioinneista - Bilaga till budgetförslaget: Sammanställning av åtgärder och konsekvensbedömningar för att balansera ekonomin
- 4 Talousarvioaloitteet ja niihin annetut vastaukset vuoden 2025 talousarvioon ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaan liittyen

Oheismateriaali

- Kansalliskielilautakunnan lausunto vuoden 2025 talousarviosta ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmasta
- Palvelut ja resurssit -lautakunnan lausunto hyvinvointialuejohtajan ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaksi
- Tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan lausunto hyvinvointialuejohtajan ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaksi
- Valmius- ja turvallisuuslautakunnan lausunto hyvinvointialuejohtajan ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025–2027 taloussuunnitelmaksi
- Nuorisovaltuuston lausunto hyvinvointialuejohtajan ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2025
- Vammaisneuvoston lausunto hyvinvointialuejohtajan ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2025
- Vanhusneuvoston lausunto hyvinvointialuejohtajan ehdotuksesta vuoden 2025 talousarvioksi sekä vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmasta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitettävistä muutoksista vuodelle 2025
- Tiivistelmät lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausunnoista liittyen vuoden 2025 talousarvioon ja vuosien 2025 - 2027 taloussuunnitelmaan

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Talousjohtaja, taloussuunnittelupäällikkö

Päätöshistoria

Aluehallitus 04.12.2024 § 202

§ 202

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 ja

2. merkitä tiedoksi liitteenä olevan taloussuunnitteluneuvottelujen yhteenvetopöytäkirjan 29.11.2024.

Käsittely

Käsittelyn aikana esittelijän muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

”Aluehallitus päättää, että

Liitteen ”Hyvinvointialuejohtajan esitys talousarvioksi vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmaksi vuosille 2025-2027” vuoden 2026 toimintakatetta korjataan siten, että toimintakate on - 1 941 295 560 euroa. Tämä muutos päivitetään vastaavasti kaikkiin kyseessä olevan liitteen taulukoihin ja teksteihin.

sekä

Liitteen ”Talousarvioesityksen liite: Kooste talouden tasapainottamisen toimenpiteistä ja vaikutuksenarvioinneista” sivun ”C3.1 Omaishoidontuen 1. maksuluokan kriteerien muutos: Nykytilanne ja vaikutusten arviointi” kustannusvaikutusta korjataan siten, että kustannusvaikutus on 0,7 miljoonaa euroa.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 ja

2. merkitä tiedoksi liitteenä olevan taloussuunnitteluneuvottelujen yhteenvetopöytäkirjan 29.11.2024.

Käsittelyn aikana jäsen Juvonen teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Omaishoidontukea ei lasketa hoitoisuusluokassa 2 esityksen mukaisesti 848,99 euroon vaan se pidetään vuoden 2024 tasolla. Omaishoidontuki on 1.1.2025 alkaen hoitoisuusluokassa 2 määrältään 923,99 euroa.”

Käsittelyn aikana jäsen Juvonen teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Omaishoidontukeen tehdään esityksen mukaan indeksikorotus hoitoisuusluokissa 1 ja 3. Indeksikorotus tehdään myös omaishoidon 2 hoitoisuusluokkaan 1.1.2025 alkaen.”

Käsittelyn aikana jäsen Wickström teki seuraavan muutosehdotuksen, jota 2. varapuheenjohtaja Rehn-Kivi kannatti:

- ”- Omaishoidon tukeen +3,5 miljoonaa euroa-Siuntion vuodeosasto ja Villa Charlotta +1,5 miljoonaa euroa
- Ruotsinkieliset palvelut 0,07 miljoonaa euroa
- Koulupsykologien saatavuuden parantaminen, +0,13 miljoonaa euroa
- Hyte-palvelupisteet joka kuntaan sekä hoitopääsyn parantaminen, + 0,13 miljoonaa
- Ikääntyneiden ennaltaehkäisevät terveystarkastukset -pilotti +0,14 miljoonaa euroa
- Kohdentamattomat menot sosiaalitoimeen ja asiakasmaksuihin + 0,15

Yhteensä: 5,62 miljoonaa euroa

HUSin raami: Raamivaruksen korottaminen 16.12. yhtymäkokouksen yhteydessä +2,0 miljoonaa euroa. Edellytyksenä on HUSin sitoutuminen hoitojonojen purkuun ja Raaseporin sairaalan tiettyjen lähipalveluiden turvaamiseen.

Sopeuttamiset (-0,225 miljoonaa euroa):

- Päätöksenteon kustannusten sopeuttaminen -0,075 miljoonaa euroa ja
- Johdon ja hallinnon kustannusten sopeuttaminen -0,15 miljoonaa euroa.

Sopeuttaminen myöhemmin (-4,0 miljoonaa euroa):

Erilliset toimet, jotka hyväksytään viimeistään toukokuun loppuun mennessä - 2,0 miljoonaa euroa

- HUSin raamin kattamiseen vaadittavat toimet -2,0 miljoonaa euroa tehdään syyskuun loppuun mennessä, kun on arvioitu, miten HUSin kustannukset ovat alkuvuoden aikana toteutuneet ja mikäli raamia saadaan korotettua HUS-yhtymäkokouksen yhteydessä.

Lisämenot: 5,625 milj + 2 milj = 7,625 milj

Sopeuttamiset: 0,225 milj + 4 milj = 4,225 milj

Yhteensä: 3,4 miljoonaa

RKP:n ensi vuoden talousarviota ohjaavat linjaukset, jotka liitetään osaksi talousarviota. RKP yhtyy muiden puolueiden pöytäkirjamerkintöihin ja esittää näitä lisättäväksi:

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hyvinvointialue selvittää mahdollisuuden käynnistää 24/7 päivystystoiminnan Raaseporin sairaalassa 1.1.2026 alkaen. Asiasta tehdään päätös seuraavan syksyn budjettineuvotteluiden yhteydessä.

Hyvinvointialue pilotoi ennaltaehkäiseviä terveystarkastuksia ikäihmisille kohdennetusti. Samalla laaditaan suunnitelma seniorineuvolan käyttöönotossa. (Toimenpidekortti)

Palvelut ja henkilöstö -lautakunta saa tehtäväksi laatia toimenpidesuunnitelman henkilöstön hyvinvoinnin sekä veto- ja pitovoiman parantamiseksi seuraavan syksyn talousarvioneuvotteluita varten. Samassa yhteydessä arvioidaan toimia, joilla edistetään henkilöstön saatavuutta etenkin harvaan asutuilla seuduilla. (Toimenpidekortti)

Ylimääräinen panostus koulupsykologeihin varmistaa koulupsykologipalvelut lähipalveluna.

Jokaisen lähiterveysaseman muutoksen yhteydessä arvioidaan mahdollisuus omalääkäri- tai ammatinharjoittamallin käynnistämiseen.

Hyvinvointialue laatii suunnitelman sille, miten ruotsinkielinen henkilöstö voidaan kohdentaa paremmin palvelemaan juuri ruotsinkielistä väestöä.

Hyvinvointialue neuvottelee HUS-yhtymän kanssa riittävästä ambulanssiresursseista läntiselle sairaala-alueelle.

Hyvinvointialue selvittää mahdollisuuden sille, että Raaseporin sairaalan röntgen ja laboratoriopalvelut ovat auki iltaisin klo 20 asti.

Siuntion Villa Charlotan jatko arvioidaan kevään aikana samaan aikaan, kun tehdään päätös Siuntion sote-kiinteistöiden rakentamisesta. Samassa yhteydessä arvioidaan tarve julkiselle palvelutuotannolle Siuntiossa.

Hyvinvointialue neuvottelee välittömästi HUS-yhtymän kanssa siitä, miten voidaan turvata alueen asukkaiden näkökulmasta tärkeitä lähipalveluita Raaseporin sairaalassa. Mahdollinen ratkaisu tulee tuoda ylimääräiseen neuvottelutoimikunnan kokoukseen, ennen kuin aluehallitus antaa ohjeensa yhtymäkokoukseen 16.12.

Hyvinvointialue ottaa kantaa jokaiseen kunnan tällä hetkellä vireillä olevaan sotepe-kiinteistöhankeeseen. Investointiohjelman yhteydessä tammikuussa 2025.

Ikäihmisten päivätoiminnan suhteen tehdään selkeä palvelukuvaus siten, että päivätoiminnan tehtävänjako kuntien ja hyvinvointialueen kesken on selkeää.

Hyvinvointialue laatii yhdessä jokaisen kunnan kanssa erikseen kuntakohtaiset hyvinvointia edistävät yhteistyösuunnitelmat, jotka tuodaan aluehallitukselle tiedoksi viimeistään kesäkuussa 2025.

Hyvinvointialue arvioi mahdollisuuden kehittää liikkuvia palveluita Pohjan, Bromarfin ja Tenholan alueilla.

Hyvinvointialue on aloitteellinen muita hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia kohti neuvotellakseen muutoksista rakenteisiin, jolla yhteistyö erikoisairaanhoidon järjestämisessä saadaan paremmaksi.

Aluehallitukselle tuodaan selvitys liittyen kuljetuspalveluiden toimivuuteen toukokuun 2025 mennessä.”

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi.

Koska kukaan ei kannattanut jäsen Juvosen tekemiä muutosehdotuksia, totesi puheenjohtaja, että ne raukesivat kannattamattomina.

Koska jäsen Wickstörmin tekemää muutosehdotusta ei voitu hyväksyä yksimielisesti, totesi puheenjohtaja, että asiasta suoritetaan äänestys.

Niiden, jotka kannattivat esittelijän muutettua päätösehdotusta, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka kannattivat jäsen Wickströmin tekemää muutosehdotusta, tuli äänestää "EI".

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän muutettu päätösehdotus sai 13 JAA-ääntä ja jäsen Wickströmin muutosehdotus 3 EI-ääntä. Lisäksi annettiin yksi tyhjä ääni.

JAA-äänen antoivat puheenjohtaja Laiho, 1. varapuheenjohtaja Guzenina sekä jäsenet Hukari, Laakso, Myllyniemi, Pajuoja, Pelkonen, Piirtola, Räsänen, Sahiluoma, Uusitalo, Vehmanen ja Värmälä.

EI-äänen antoivat 2. varapuheenjohtaja Rehn-Kivi sekä jäsenet Lassus ja Wickström.

Tyhjän äänen antoi jäsen Juvonen.

Koska esittelijän muutettu päätösehdotus oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluehallitus hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

Lisäksi aluehallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Selostus

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Lisäksi hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee olla katettuna taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä. Siten taloussuunnitelman 2025–2027 tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään suunnitelmavuoden 2026 loppuun mennessä, siten että vuosina 2023–2024 syntynyt alijäämä tulee tähän mennessä katettua.

Hyvinvointialueen taloussuunnitelman perustuu aluevaltuuston vahvistamaan hyvinvointialuestrategiaan ja palvelustrategiaan sekä pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Aluehallitus on kokouksessaan 10.6.2024 § 88 hyväksynyt suunnittelukehyksen, jossa on linjattu periaatteet hyvinvointialueen taloussuunnitelman 2025–2027 laadinnalle. Suunnittelukehyksen lisäksi talousarviovalmistelussa on huomioitu osavuosikatsauksen 1.1.-30.6.2024 tilinpäätösennuste sekä valtiovarainministeriön 23.9.2024 päivitetty vuoden 2025 rahoitusennuste.

Hyvinvointialuetalouden valtakunnalliset haasteet näyttävät nykyennusteiden mukaan jatkuvan kuluva vuosikymmenen puolivälin ylitse ja valtaosa hyvinvointialueista ei tule kattamaan alijäämiään vuoden 2026 loppuun mennessä. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on onnistunut vuonna 2024 poikkeuksellisen hyvin alijäämäkehityksen taittamisessa, mutta lähivuodet tulevat näyttäytymään niukkoina. Menojen kasvua tulee hidastaa perusurasta tuntuvasti, jotta riittävä tulos saavutetaan alijäämien

kattamiseksi. Vuodesta 2025 alkaen tulos kääntyy positiiviseksi ja vuoden 2026 jälkeen hyvinvointialueen taloudellinen tilanne tulee nykyennusteen mukaan helpottamaan. Tällöin myös perusuran mukainen eli palvelutarpeen kasvusta ja inflaatiosta johtuvan menojen kasvu käyttötaloudessa mahdollistuu.

Hyvinvointialueen talouden tilanteen perusteella talousarvio sisältää merkittäviä sopeutustoimia. Sopeuttaminen perustuu palvelustrategian tavoitteistoon. Lähivuosien talouden sopeutusten rinnalla oleellista on panostaa palveluiden tärkeisiin rakennemuutoksiin ja perustason vahvistamiseen, millä varmistetaan vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut pidemmällä aikavälillä. Näiden teemojen ympäriltä on tunnistettu tulevien vuosien kärkihankkeet, joiden toimeenpanoon on varauduttu talousarviossa määrärahavarauxsin mm. avosairaanhoidon ja digipalveluihin.

Talousarvion ja -suunnitelman käsittely hyvinvointialueella

Hyvinvointialuejohtajan esitys vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaksi merkittiin tiedoksi aluehallituksen kokouksessa 28.10.2024 § 164.

Palvelut ja resurssit -lautakunta, tulevaisuus- ja kehittämislautakunta, valmius- ja turvallisuuslautakunta ja kansalliskielilautakunta sekä nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto ovat lausuneet talousarvioesityksestä omien vastuualueidensa näkökulmasta kokouksissaan 29.-31.10.2024. Lausunnot on toimitettu aluevaltuuston neuvottelutoimikunnalle tiedoksi taloussuunnitteluneuvotteluihin. Lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausunnot ovat esitetty oheismateriaalina.

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnassa edustetun viiden valtuustoryhmän neuvottelutulos 29.11.2024

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan taloussuunnitteluneuvottelut käynnistyivät 4.11.2024. Neuvotteluita jatkettiin 7.11.2024 ja 8.11.2024. Viimeinen neuvottelupäivä pidettiin 11.11.2024 ja neuvottelutulos saatiin 29.11.2024. Neuvottelutuloksessa olivat mukana Sosiaalidemokraattinen, Kokoomuksen, Vihreiden, Vasemmistoliiton ja Länsi-Uudenmaan Kristillisdemokraattien valtuustoryhmät.

Aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan neuvottelutulos on liitteenä olevassa yhteenvetopöytäkirjassa. Aluevaltuuston on määrä päättää vuoden 2025 talousarviosta ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmasta kokouksessaan 10.12.2024.

Hyvinvointialuejohtajan esitys 4.12.2024 aluehallitukselle sisältää taloussuunnitteluneuvotteluiden neuvottelutuloksen mukaiset muutokset hyvinvointialuejohtajan alkuperäiseen 23.10.2024 esitykseen nähden.

Toimivalta

Hyvinvointialuelain 22 § mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Hallintosäännön 42 § kohdan 2 mukaan aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, minkä perusteella aluehallituksen tehtävänä on esittää talousarvio ja taloussuunnitelma aluevaltuuston hyväksyttäväksi.

Liitteet
Oheismateriaali
Tiedoksi
Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Aluehallitus 28.10.2024 § 164

§ 164

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi hyvinvointialuejohtajan esityksen vuoden 2025 talousarviosta ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmasta ja
2. antaa esityksen aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan käsiteltäväksi.

Käsittely

Käsittelyn aikana esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi hyvinvointialuejohtajan esityksen vuoden 2025 talousarviosta ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmasta;
2. antaa esityksen aluevaltuuston neuvottelutoimikunnan käsiteltäväksi ja
3. pyytää aluevaltuuston neuvottelutoimikuntaa keskustelemaan HUS-yhtymän taloudellisesta raamista vuodelle 2025.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Lisäksi hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee olla katettuna taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä. Siten taloussuunnitelman 2025–2027 tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään suunnitelmavuoden 2026 loppuun mennessä, siten että vuosina 2023–2024 syntynyt alijäämä tulee tähän mennessä katettua.

Hyvinvointialueen taloussuunnitelman perustuu aluevaltuuston vahvistamaan hyvinvointialuestrategiaan ja palvelustrategiaan sekä pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Aluehallitus on kokouksessaan 10.6.2024 § 88 hyväksynyt suunnittelukehyksen, jossa on linjattu periaatteet hyvinvointialueen taloussuunnitelman 2025–2027 laadinnalle. Suunnittelukehyksen lisäksi talousarviovalmistelussa on huomioitu osavuosikatsauksen 1.1.-30.6.2024 tilinpäätösennuste sekä valtiovarainministeriön 23.9.2024 päivitetty vuoden 2025 rahoitusennuste.

Hyvinvointialuetalouden valtakunnalliset haasteet näyttävät nykyennusteiden mukaan jatkuvan kuluvaan vuosikymmenen puolivälin ylitse ja valtaosa hyvinvointialueista ei tule kattamaan alijäämiään vuoden 2026 loppuun mennessä. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on onnistunut vuonna 2024 poikkeuksellisen hyvin alijäämäkehityksen taittamisessa, mutta lähivuodet tulevat näyttäytymään niukkoina. Menojen kasvua tulee hidastaa perusurasta tuntuvasti, jotta riittävä tulos saavutetaan alijäämien kattamiseksi. Vuodesta 2025 alkaen tulos kääntyy positiiviseksi ja vuoden 2026 jälkeen hyvinvointialueen taloudellinen tilanne tulee nykyennusteen mukaan helpottamaan. Tällöin myös perusuran mukainen eli palvelutarpeen kasvusta ja inflaatiosta johtuvan menojen kasvu käyttötaloudessa mahdollistuu.

Hyvinvointialueen talouden tilanteen perusteella talousarvio sisältää merkittäviä sopeutustoimia. Sopeuttaminen perustuu palvelustrategian tavoitteistoon. Lähivuosien talouden sopeutusten rinnalla oleellista on panostaa palveluiden tärkeisiin rakennemuutoksiin ja perustason vahvistamiseen, millä varmistetaan vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut pidemmällä aikavälillä. Näiden teemojen ympäriltä on tunnistettu tulevien vuosien kärkihankkeet, joiden toimeenpanoon on varauduttu talousarviossa määrärahavarauxsin mm. avosairaanhoidon ja digipalveluihin.

Talousarvion ja -suunnitelman käsittely hyvinvointialueella

Vaikuttamistoimielimet, palvelut ja resurssit -lautakunta, tulevaisuus- ja kehittämislautakunta, valmius- ja turvallisuuslautakunta sekä kansalliskielilautakunta lausuvat talousarvioesityksestä lautakuntien strategisten vastuualueiden näkökulmasta kokouksissaan 29.-31.10.2024. Aluevaltuuston neuvottelutoimikunta käynnistää taloussuunnitteluneuvottelut 4.11.2024. Neuvotteluita jatketaan 7.11.2024 ja 8.11.2024.

Neuvotteluiden perusteella hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitykseen tehdään tarvittaessa täsmennykset, jonka jälkeen aluehallituksen on määrä käsitellä talousarvio ja -suunnitelma kokouksessaan 25.11.2024.

Aluehallitus antaa esityksensä siten, että aluevaltuusto päättää talousarviosta ja -suunnitelmasta kokouksessaan 10.12.2024.

Liitteet
Oheismateriaali
Tiedoksi
Täytäntöönpano

Päätöshistoria

